

Na okładce: Pius Weloński *Gladiator*, marmur, galeria Zachęta w Warszawie.
Obok: Pius Weloński *Gladiator*, replika w brązie, park Ujazdowski w Warszawie.
Fot. J. Mróz

Cenne, bezcenne/ utracone

Rada redakcyjna Monika Kuhnke, Jacek Miler,
Piotr Ogrodzki, Urszula Paszkiewicz

Redaktor naczelny Barbara Kobielska

Oprac. graficzne Karvázy©, Bartek Szlązak

Oprac. redakcyjne Krystyna Juriewicz

Korekta Krystyna Juriewicz, Maja Strzeżek

Tłumaczenie Marzenna Rączkowska

Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych

00-461 Warszawa, Al. Ujazdowskie 6; tel./fax 621 04 45; tel. 628 22 85

Ministerstwo Kultury. Departament Dziedzictwa Narodowego

00-071 Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 15/17; tel./fax: 826 30 59

Redakcja: Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych,

00-461 Warszawa, al. Ujazdowskie 6, tel./faks: 621 04 45, tel.: 628 22 85

Wydawca **pagina sp. z o.o.** 02-878 Warszawa, ul. Gajdy 38a

Zamówienia na egzemplarze prosimy kierować pod adresem redakcji.

Druk i oprawa: Rzeszowskie Zakłady Graficzne S.A.

3

Fatalny początek roku 2002

Piotr Ogrodzki

4

Zawiłe dzieje makaty

Monika Kuhnke

8

Zagubiona kolekcja

Sylwester Rudnik

12

Straty wojenne 1939–1945

Maria Romanowska-Zadrożna

13

Podhorce. Dzieje wnętrza pałacowych i galerii obrazów

Jan. K. Ostrowski,

Jerzy T. Petrus

14

Katalog strat

Monika Barwik

18

Kopia, replika, fałszerstwo

Janusz Mróz

21

Nowe technologie.

Możliwości wykorzystania laserów w konserwacji dzieł sztuki i zabytków

Andrzej Koss, Jan Marczak,

Rafał Szambelan

23

Katedry w Kamieńcu Podolskim

Dorota Janiszewska-Jakubiak

26

Kradzieże dzieł sztuki z obiektów sakralnych we Francji

Piotr Ogrodzki

28

Pamięć o Tadeuszu Kościuszcze

Barbara Kłosowicz

29

Zaginione arcydzieła sztuki starogreckiej (1). Apelles z Kolofonu i jego Afrodyta Anadyomene

Mirosław Barwik

32

Summary

▲ Zgliszcza kościółka w Woli Justowskiej, który spłonął 7 kwietnia 2002 r. Powyżej stan przed pożarem.

Piotr Ogrodzki

Fatalny początek roku 2002

Już dawno rok kalendarzowy nie zaczął się tak źle. O zagrożeniach dóbr kultury przestępczością i pożarem pisze i mówi się od lat. Poszczególne zagrożenia występują w różnym stopniu. Dotyczy to zarówno samych rodzajów zagrożeń, jak i obiektów, w których występują. Już od dawna nie było takiej sytuacji, by w ciągu zaledwie kilku miesięcy wystąpiły tak różnorodne zagrożenia i z takim natężeniem.

W Iwanowicach (powiat Kalisz) niemal doszczętnie spłonął zabytkowy, XIX-wieczny młyn. Kilka dni wcześniej w wyniku pożaru w Kozłynie Wielkopolskim uległa zniszczeniu zabytkowa część młyna. W Ulanowie ogień strawił zabytkowy, drewniany kościół pw. Świętej Trójcy. Sąd Rejonowy w Mińsku zatrzymał jedną osobę podejrzaną o jego podpalenie.

Doszczętnie spłonął drewniany kościół w Woli Justowskiej. Był to już drugi pożar tej świątyni na przestrzeni ostatnich 25 lat (pierwszy w 1978 r.). Po pierwszym pożarze kościół został zrekonstruowany. Prace przy nim trwały blisko 10 lat. Drugi pożar,

którego przyczyną było prawdopodobnie podpalenie, strawił go doszczętnie. Czy zostanie odbudowany?

Rocznie odnotowuje się kilka pożarów starych, drewnianych kościołów. Najczęściej ogień pozostawia tylko zgliszcza. Niestety, mimo dużej liczby bezpowrotnie zniszczonych świątyń, niewiele zrobiono, by poprawić stan zabezpieczenia tych, które jeszcze pozostały. Rodzi się pytanie, ile jeszcze musi spłonąć drewnianych świątyń wraz z całym wyposażeniem, by zaczęto poważnie podchodzić do szeroko pojętych zagadnień prewencyjnych. Czy na podjęcie skutecznych działań będziemy czekali tak